Gazar byriiin prolitaarinar, negedegtii!

Janvaari 10
1934
№ 9 (1160)
DEE-YDE KOTO
Sentrsojuuziin, 19.

BUR-MONGOLIIN YNEN

BK(b)N BM MK
BMASSR TGK ba
Burprofsoviin eder
byriiin oorgan

miin moziin X konfereenciin dengyydte

miin moziin X dagaar konfe-
a bol namiin emkiiin byte-
aguu jikeken kedelmeriiin
iigi byridkeba. Engeregge
onii dekaabri sarada deede
namiin oorganuudiin sun-
i engeresen baina. Ainaguu
namiin konfereencanuud enge
baina. Moziin konfereenca
K(b) Namiin XVII dagaar kural
olşoviig josoor beledkeen çu
kereg men bolson. Ene kon
nca deere keden olon iledkel
sonosogdosen ba kedeegees
en teleelegçed ton oloor yge
en baina.
miin moziin konfereenca bol
emkiiin ba komunista by
jabuulka azal kedelmeriiin
kol programiigi teleblesen
ed, tyynii şiidkeberiigi azal
deere bejelyylen gyicedkeke
gte kedemeriçen ba kolkooz
niitigi daiçalan elsyylke odoo
çukala yyrge men.
riaad Mongol respyybligiin
ilde orşoko zuuraa tuilasin
ltani bolbol aguu jike baina.
amzaltada ba gyicedkelnyyd
-Leeninii yndesenii bodoliigi
er jabuulsanii ba namiin TK
ek. Staaliniii zygees bolşoviig
or ketelberileze baisanii yre
bolno.
beç ede gyicedkelnyyd, socia
baiguulaltiin zarmanaiteede
iragşaa dabşiza jabadal dab
nuud, soveed oronii dabşza
aa aguu jike ilalcanuudiigi ka
yzekkde manai respyybligiin
o kozomdozo jabasani ilangaj
lerkei karagdina.
çar iimede, junarç çukala ja
gadaa bidener byxii ketelme
e niitiin b ilalnas ba odoo en
e baigaa yje cagiin ilangajaa
e baisanaas yndesilke kereg
geze konfereenca bol ton zeb
keberi gergaba.
egedekini bol— zanai respyb
in eere tusagaar baidal men
io. Zyyn Sibiri kizaar ba Bur
oron bol darono zygte socia
baiguulaltiin bekesanii men
o. Japoonii imperializm bol
ulam ideoki kiçeel gergaa
a. Japoonguud bol soveed
do dabtin oroko tukai ulam
ileer kelcedeg bolzoi. Geke
a, tedener bol enyyn tukai
akan koosoor kelceze kereel
baina bişe, karin dain bai-
da galzaugaar beledkeze bai
Tiimen tula, bidener bol ke-
ygei belen baika josotoi.
ojordokini jaub gekede manai
ar ba respyybligdotoriiamar
n bişe bişe baidaliigi eter ty-
usadkaka jabadal bolno. Tiin
amagalan bşe baidaliigi eter
en usadkakani bidener eese
semnai ba namiin emkiiin emki
eerdaiçalagdasanaas dulduduka
no.

Byke namiin emki bol azal
elmeri tee ba kedelmeriee şined
zasakiin telee bolon koino
omdozo jabadagaa usadkaliin te
josotoi zorilgotigoor oroko
idal erigdeze baina. Namiin
ba Kizkomiin erize baigan ku
lta bol amagalan bişe baida-

liigi usadkaka jabadalda kiigdeb
eze bii keleke ygei bainam. Ene
ubilalta kiike keregtei. Kizaar ba
respyybligdotoroo bykii kozomdo
liigi ba tasaldaliigi ton bogonikon
bolzor dotoroo usadkakiigi keçee
e keregtei" (Jaraslaavsk).

Namiin emkiiin emeee jamar ja
mar yyrgenyyd tabigdaad bainab?

Tedenees ton çukaliigi tyyze
ibaad yzejaa.

RSFSR-iin Arkomsoviin tyryyleg
e nek. Syliimov bol tus konferee
nca deere yge kelerke zuuraa mal
eskeberiiin azaliigi kegzyylke yyr
ge bolbol manai namiin odoo yjiin
gol çukala yyrgenyydiin negeni
men bolno geze kelesen.

Buriaad Mongol respyybligdotoroo tomokon
soveed kolbooto
mal eskeberiiin azaltai baaza bo-
ton şilzeke josotoi. Geke zuuraa,
egeel ene azalda marai namiin
inki bol josotoi sain ankaral tabi
na ygei. Uçar iime baikada
bidener bol ene azalda bolşoviig
josoor kandaza erkebişe kubilalta
kiike josotoi geze nek. Syliimo
viin zaasani ton zeb baina. Neker
Syliimov bol caaşaa iigeze kele
sen: Kolkoozçon ba azalça emçete
nii sanal bodoliigi socialiis mal
azal teeşe kanduulza, tyyniigi ezen
kynii ankaral ba oroldolgoor kan-
daka keregtei. Aduu maldaa sai-
naar kandaza karuusalka ba tezee
ke jabadaliigi emkidkeke. Udaaki
konfereenca boltol bidener bol in
dyystriiin ba sojoliin froonto dee-
re dabasin gyicedkelnyyd mete
gyicndkel tuilakiigi kiçeeke kereg-
tei.

Oiriin cag dotoroo ulas teriin
udka çanartai tuiliin çukala yyr
ge gyicedkeke keregtei—ene bol
kabariin tarilgada beledkeke jaba
dal men bolno. Bigener bol kaba
riin tarilgiin yresenii foondo bai-
guulka ba kedee azaliin maşiina
zebsegiigi zasakiin talaar kamagiin
syylde jabanamdi. Moridoo tarilga
da keledkeke talaar byriç muu bai
na.

Kabariin tarilgadaa bytemzetei
ainaar beledkeke jabadalaas by-
iii ziliin kedee azaliin kedelme
riin amzalta, kedee azakuin yi
jedberiiin byteemze deeşeni erge
ke kolkooznuudiigi bekizyylke
ba kolkoozçonii aza baidaliigi caa
şadaa saizaruulka jabadalnuud
dulduidana, Kabariin tarilgada cag
cooni sainaar beledkeze engerge
ke jabadal bolbol kedee azakuin
talaar kozomdoliigi usadkaka kere
giigi şiidkeke bolno. Enyyniigi ba
ta sanaaza enyynii telee kolkooz
çon ba azalçan emçeten bolon
byke namiin emkiiigi daiçalka ke
regtei.

Udaaki yyrge bolbol aza yiled
beriiin talaar teseee gyicedkeke
ba engeregçe ziliin dojomkioo by
rimesen begleke jabadal bolno.
Namiin emkide tusalalcaka, soveed
profsojuuz, komsomool g. m. byri-
mesen daiçalza. arad zondo tyşeg
leed, tedeniigi oroilon udaridaza
enyygeer. Buriaad Mongol respyyb
ligiigi soveed kolbooto dotoroo ty
ryy zergiin respyyblig bolgon şil
zyylkiin telee temeceke çukala.

oito Kitad orondo Japoonii ideoki kedelbe

Manzuuriin monaarkiigi boskooko zabdalganuud

Beipin, 9 (T). Japoon ulas bol
ito Kitad oron dotor idebkitei
uulga ekilze orobo. Japoonii
egiin Kvantyyngii komandaa bol
; taliin cereg oroko erke ygei
googdoson demii tarizoovaana
ag deere Liygyidaan generas-

cereg orson tişaa Naankiniii
agta proteeste medyylze, çanga
ecesleinyyd garça bolko tuzai
uulga egebe. Uçarni kadin
ito Kitad orondo dobtolgo kii
şaltag bolgoosiin tula japoon
Liygyidaan geze kitadiin ban
d generaaliigi zoriuuta kudol-
abça kedelgee kiilgesen bai-
Ene demilitarizeovaanna nuta-
gi, cekiini kelkede Liygydaanii
laza oçoson nutagiigi kamagaal
gi şaltagaan bolgon japoonii
ceregtei otriaad Beipinii koid-
Yysiyni teeşe ilgeegdebe.

Sonin biçegyydiin medeeceleer
siin cagaantan ba busad etegee
ydees byriidesen Liygydaanii
tegyyd bolbol nege yjede japoon
nii zaabariaar Tianzin rajoondo

nee gargasan men japoonii aage
generaal Şii-jui sianii ceregyyd
niilebe gene. Japoonii cereginii
plaanuud boi sakar moziin zyyn

kazuu ba Kebei moziin koito ka-
zuu nutaguudiigi bombodobo.

Pyii gegçiin yjeele begeed Bei
pin kotiin japoonii miissiin baira-
da baidag ba urdanii manzuuriin
dvorjaanguudiin dunda kedelmeri
jabuulza baidag taiza Py-Vei geg-
çe bolbol manzuuriin imperaatar
Py ii gegçiin albanda kedelmerile
kee durlasan, urdiin manzakaanii

ordonii 24 tyşemedtei kamta Çan-
Çyyn kotodo buuba. Men sonin
biçegyydiin medeegeer, ene Py—
Vei gegçe-Beipin ba Tianzin koto
nuudta suudaltai urdiin manzuu-
riin 200 gaad taizanuudiigi yselze
ezen imperaatar manza kaanii şiree
nde suukiigi guisan biçeg Py-ii
gegçede ilgebe.

—Monaarkiigi bucaan togtoozo,
Japoontoi esergyycekiigi zogsood
japoon—kitadiin sojuuz (kolboo)
baiguulkiigi urlaalsan kuudasa bi-
çegyyd delgerbe. Iime bodolgiin
zailaşagyi bolsoni bolşoviig zeliin
ajuul delgersenees udkalagdana ge
ze tus kuudasa—biçeg dotoroo ke-
legdeke juma. Tus kuudasa—bişe
gyyd bol „kitadiin nacionaal—so-
cialiis kedelmeriçenii nam" geze
gartabilgatai baina.

Kabariin tarilgada beledkeke

Yrese baiguulka talaar kangaltagyi kedelmeri— kabariin tarilgada beledkeliigi tasalduulna

Deede Yde

BK(b)N Burmozkom nek. Jirbaanovta

(NAMIIN KONFEREENCA DEERE UNŞAKA)

Buriaad oron dondo yrese kaaka kedelmeri muu jabaza kabariin tarilgada beledkeliigi tasalduulza baina, Buriaad oron todoroo janvaari 1 kyrter yresenii tariaa bol kizaariin bişe kubiaas nege kagad baga kaagdasan,

Odoo yjede byke kizaariin namiin emkiiin çukalakan yyrge men bolko yresenii kaalgiin jabaca ba men tereçelen kabariin tarilgada beledkeke byke beledkelde cag darui kubilalta kiike zaliaşa ygei geze zaanabdi.

Namiin Kizkom in sekretaar M. Raazymov

Nek. Raazymoviin telegraama tuşaa moziin namiin 10-dugaar konfereenciin batalan abasan togtool

1934 onii janvaari 2-iin me deegeer byke Respyyblig dotoroo, yresenii tesob 43,8 pr. ba starkovoi foondiin tesob 22,7% gyicedkegdesen baina. Ilangajaa koino geegdesen aimaguud gebel: Bookon-15.7 proc. Deede Yde—17,5 proc., Kiaagta 27.2 proc., M-Şiber 300 Targatai 23,4 proc., Selenge 32,2 proc. gyicedkesen baina. Kabariin tarilgiin amzaltiigi kangakiin tula yrese kaaka jabadaliigi oiriin ederyydte dyyr geke zailaşa ygei nek. nek. Syliimov, Raazymov ba Karsuunov gegcediin zaabari ba respyyblig dotoroo yrise kaaka jabadaliin ton kangalta ygei jabaza baisaniigi karaadaa abça namiin moziin 10-dugaar konfreenciin togtookoni:

1. Kabariin tarilgada beledkeke kedelmeri jabuulka ba kamagiin tyryynde yresenii ba straoovoi foondiin tesebiigi namiin 17—dugaar kuraliin neegdeter byke respyyblig dotoroo byrimesen dyyrgeke tukai kedelmeri jabuulkiin tula byke teleelegçediigi udaarnigud bolon sonoskoko, enyynii tula;

a) Kabariin tarilgiigi amzal-tataigaar jabuulka kereg bol respyyblig dotoroo amagalan busa baidaliigi usadkaka asuudaliigi şiidkeke geze karaadaa aban konfreenciin kedelemeriin dyyremseer byke teleelegçed bol eesediingee aimaguudta cag darui bucaza kolkooznuud ba emçiin azaltanii dunda yrese kaaka, strakovoi foondiigi baiguulka kedee azaliin maşiina zebsegyydiigi zasabarilka kedelmeride byrimesen kandaka josotoi;

b) Deede-Ydiin somsoveeduud ba M-Şiberiin aimagta bodoto tuslamza yzyylkiin tula konfereenciin teleelegçedees 15 kynees eceen bişe kyniigi tomilko tukai Deede-Yde kotiin teleelegçediigi ujalgalka;

c) Yrese kaalgiin talaar tyryylen jabasan Tynken aimagiin teleelegçediigi ujalgalkani yresenii kaalgiigi oiriin cagaa gyicedkeed, Bookon aimagiin yresenii kaalgiin kedelmeride bodoto tuslamza yzyylkiin tula aimagiin idebkiten ba kolkoozçon udaarniguudaas 10-kynees eceen bişe kyntei byk siiriin brigaada cag darui tomilozo, janvaari 12-oos oroiton ygei ilgeke.

Spiiske

Moziin namiin konfreenciin togtooliin josoor kabariin tarilgada beledkeke kedelmeri jabuulkiin tula kotiin emkiees aimag garsan teleelegçed.

1. Nikolaajev miliiciin ulas teriin keltes, 2. Kyprijaanov PVRZ iin namiin emkidkegçiigi orologço, 3. Radna Bazaruun—erdem sojoliin instityyd 4. Droozdov—temer zamiin traansporta 5 Taarov Burprofsoveed, 6. Baltakiinova Kopinsojuuz 7. Dalbaajeva Bur. TGK 8. Şaraviin usan zamiin traansporta 9. Şiraboon „Ynen" Jigoorov tipograafi, Troonov kot. Soveed, 12 Batraaminbarilgaçanii sojuuz, 13. Mikalioov şiliinzavood, 14 Kriigeli osoaviakiimiin T,S.

Cokison soloomoni oroosotoi baina.

Selenge. Nojokon somonii „Oçon komuuniin tariaacokilgiin 2 dugaar brigaadiin brigadiir Daşa Budiin gegçe moridoo tariaandaa tabiaad idyylze baina

Gadna ene brigaadiin cokison soloomodo orooso jikeer yldesen baina.

Edenerte cag darui zokiko kemzee abagtii

Gaikagça

Namiin XVII jike kuralda zoriuulan gargagdasan teezisyydiigi kelcekiin tukai

BK(b) N-iin TK TOGTOOL

1. „Aradiin azakuigi debzyylkiin kojordoki tabanziliin tesob tukai" nek. Moolotov, ba Kyibeşeviin iledkelnyydiin (kuraldakel cegdeke asuudalnuudiin gurbadaki zyil bolko) „emkdken baiguulaltiin asuudalnuud tukai" Kaganooviçiin iledkeliin teezesyydiigi namiin cuglaanuud ba sonin biçegyyd deere kelceke.

2. „Praavda" deere „diskyysiin kuudasa" gargaza tereende şyymzeliin biçegyydiigi, teeze yydte zasabari bolko zyilnyyd ba todorkoi durldkalnuudiigi kebleke.

„Eeree bytekede" naidana

Eber-zeekein somondo yzesenii ba menkelgiin foondiigi ton sulaar engergeze, eeree byteke jabadalda naidaad juuç kiil ygei suuna. Somonii soveed bol byke emçiin azaltanda yresenii foondiigi askaka tesebiigi gyiced gargaza egesen ygei baisanaas emçiin azaltan negeç kiilo yrese askaa ygei.

Tus somonii „Gegeerel" kolkooz bol yresenii foondo askaka jabadaliigi oişooko ygei „kabar bolko kolo baina" geze sanaa amar jariza suudag baina. Tus kolkooziin tyryylegçe Mongiiroviin zygees yrese kaaka jabadalda oportuniis josoor kandasaniigi somonii soveed ba namiin yyr medeze baigaad jamarç kemzee abaa ygei baina.

Tus kolkooz bol kabariin tarilgada juuç beldee ygei togtooson togtooloo caasan deere bolgood jamarç yre ygei yledeg azai.

Men somonii „Intenacionaal" kolkooz bol yresenii ba menkelgiin foondiigi negeç kiilo askaa ygei „manai. talkan duusaa" geze baina, tus kolkoozto tarilgiin zebsdg-maşiiniigi zasaza, tarilgada beledkeke jabadal tuiliin sula jabana

Eber zeekeiinkin yresenii ba menkelgiin oondiigi askaka kampaaniigi ulas teriin çanartai kampaanii men geze medee ygei, azalçan aradiin danda jamarç oilgoltiin kedelmeri jabuuldag ygei baina.

Eber-zeekeinkin darui cagaa yresiigi askaza, kabariin tarilgada bolşoviigiin josoor beledkel kiize, odoo kabariin tarilgada negen tyryy somon bolkiin telee tuskai ilalta dabaka çukala zorilgotoi baika josotoi

Grigoori Çimediin

Kiaagtiinkinii kabariin tarilga tasaldaliin ajuulda baina.

Kiaagtiin, aimag kabariin tarilgada kangaltagyigeer kedelmerileze baina. Yrese kaaka kampaani jike tasaldaltai begeed, aimag dotoroo 42926 ceent kaaka baisan baina. Tiin Dekaabri syyliin medeegeer oroidoo 11,6% kaagdasan azai.

Aimag dotoroo tyryy jabasan somonuud gebel, kiaagtiin adagiin somon—55% kaasan, ene somonii zarim kolkooz 100% yrese kaasan (Ulijaanov) baika, Karlanii somon 47%, Mereeçiin 37,4% cagaan Usan 33%, Altai 26.6 % kaasan baina.

Caaşanki somonuud dodo oroi doo yrese kaagaagyi somonuud baika juma, zişebel: Jike—kudariin somon 6102 ceentner kaaka aad negeç kiilo kaagaagyi. Men subagta Karijaasta, kudara, Baga kudara geke zergiin somonuud negeç moncogor orooso kaagaagyi baina Ene zigşyyritei jabadal bolzo baina.

Kiaagtiin aimagiin somonuud yrese kaaka çadaltai begeed, tiin tariaacokilgoni tuiliin muu ba udaan jabana. Kolkoozuudiin dun da „Ulas kerengiin tariaa egene beze "geke metiin ygenyydç baika juma.

Iime tula, kiaagtiin bolşeviguud bol eris kubilalta bolgozo, nebtereliin kedelmeri ergeneer jabuulza kabariin tarilgiigi kangaka ujalgatai baina şun.

Cog—Nom

Negeç kilograam yrese ygei

Kori Jerbaanov somoniikin kabariin tarilgiin yrese kaaka kampaanida beerenkiigeer kandaza, „eeree bytekede" naidaza baina.

„Main 1" arteel bol 92 ceentnir yrese kaaka aad, 34 onii janvaari 1 kyrter negeç monsogor orooso askaagyi tariagaa cokison ygei Ene namaraas koişo tariaacokilgiingoo maşiiniigi keden dakin ebdeze, 10 garan kedelmeriiin sain moridiigi ykyylsen baina.

Basa, arteeliin nege tomo yylteriin yniee tugallasan begeed, tiin tere tugaliin keden konogto ebeçelze baikada, maliin argaçanda yzyylen gyigeer ykyylbe.

Iime muukai jabadal bolzo baikada somonii emkinyyd niydee sokordood, çikee dyliireed baiza baina.

Iime tula, deere dursagdagça zyilnyyd tukai eris kemzee abka josotoi ba socialiis malda koro kegçediigi kubiskalta kuuliiin josoor kariuucuulka keregtei.

Koriiin dolgin

Basa 28 şine kaadranuud beledkegdeze kolkooznuudta oçobo

(Manai tukai biçegsees)

Kiaagta. Soveed namiin surguuli togtoson cagaas koişo keden zuugaad suragçadiigi beledkeze socialiizmiin baiguulaltiin teleee şudarguu temeceze şadaka, maarks-leeninii teericor bejee zebseglesen kedelmeriçediigi beledkeze gargasan baina.

Menee ziliin dyyrgegçed 28 kyn tyynees namiin geşyyd 16, kandidaadnuud 8, komsomool 4 yndesenii talaar buriaad 27, oros 1-Edenii 23 nekedni udaarniguud azai.

Suralcaliingaa tesob 100% dyyrgesen tedenee ton sain suragçad—33,6% sain—42,2% kangaltatai 22,2%

Tiin menee zilde tus surguuliigi dyyrgeze garagçad bol kolkoozuudiigi azakuin ba emkidkeleliin bolon ulas teriin talaar şuud bekizyylze Buriaad-Mongol respyybligiin soveed kolboonii tyryy respyybilgyydiin negen bolgokogesen nek. Raazymoviin zaabariigi gyisedekkiin telee bolşoviig josoor temecekebdi geze ygee egçe garaba.

Cog—Nom.

Nojokonii surguuliiin muu baidaliin zişee.

Selenge. Nojokonii 7 ziliin surguuli bol tuiliin muu baidaltai, suragçadani bol kynii baiçagyi kyiten gerte baidag, tyyn deerees ebeçen kyrke jabadal elbeg baika.

Zygeer enyynii tukai namiin ceberlelgiin komiis ton katuu daaltanuudiigi tus nutagiin komuniistanuudta egesen bolboç, tyyniigi gyicedkene ygei. Surguulini tyleegeer dutamag g.m.

Eden bykii dutamaguudaa usadkakiin tula tus surguuliiin erkileg çediin zygees jamarç kemzee abadag ygei, surguuliigi daagça Şadaarov gegçe ail zaika azaltai, suragçadiingaa dundaki zuram sakilagiigi çangaar jabuuldag ygei, kulgai, samuu jabadalnuud garadag baina.

Men suragçadiin dunda angiiin karşa etegeedyyd bii, suragça surgagça Ž.G. Bogdaanova gegçe niudarganii bacagan begeed nutagaasaa kolodzo, ende jirşe surgagça bolson baina.

Zokiko gavaraas oiriin cagaa kemzeenyydilgi abça, Nojokonii surguuliin baidaliigi çuud saizaruulka ba niudargan surgagçiigi keeke josotoi.

Şirem bombo

Namiin moziin X konfereenca

Nek. Jirbaanov ba Markiizoviin iledkelnyydiigi daguulan kelegçed

Baabuşkinii yge

„Aradiin Elyyriigi sak. narkoom"

Bi bol, elyyriigi sakika frootodo kedelmeriiledeg tula, elyyriigi sakigça emkinyydiin zorilgo tukai kelene. Edenerlin azal kedelmeri kangaltagyi. Emçener jike dutuu begeed, tedenii subalta aikabtar jike baina. Ganca 1933 onii dotor 32 emçen subaza oçoson baina. Emçeneriigi bidener eesedee beled kedeg bişe, RSFSR-iin Aradiin Elyyriigi Sakigça Narkomaadaas kubaariiin josoor ilgegdedeg azai.

Emnelgiin oronuud bol emnelgiin keregselnyydeer dutuu ba tede niigi ali, ali zyilnyydeer kangaka jabadal muu geke metenyyd olon baina. Bookonii bolniiciin 30 oron kooson şakuu baidag ba oroidoo 5 ebeçenten baidag baina. Kyn i toogiin olon bolzo baikadaa, ebeçenteniigi kebtyylke oron—kebteriiin foondo kozodozo baikadaa ton jike dutuu zyil men azai.

Aradiin Elyyriigi Sakigça Narkomaadiin ba namiin nutagiin emkinyydiin enyynees urida emnelgiin zurgaanuudiin ba arşaanuudiin der gede tusalamziin azaliigi baiguulka tukai sanaagaa tabiaagyi deerees bolson geze keleke keregtei

1934 onii kemzeenyyd tukai. Jaruuna, Bauunt ba Kamnigadiin adagta 3 bolniica barigdakaar tomilogdoson, 165 ebeçentenii kebteke oron—kebteii nemegdeke (edeneriin 105 ni kedee, 60 ni kotodo). Men PVRZ—zavoodiin ba temer zamiin kedelmeriçedte zoriuulagdasan Kiryyrgiin (ebeçenii eldeb ogtololgiin) ger barika josotoi bainabdi. Enyynees koişo emnelgiin kedelmeriçenii baira baidaliin ba ideke kooliin talaar kangaka geke zerge de sanaagaa tabilcaka josotoi begeed, emnelgiin zurgaanuudiin der gede tusalamziin azal baiguulan baazatai bolgoko keregtei.

Aradiin elyyriigi sakika keregte byke nam zebleliin niitiigi idebkitei bolgoko josotoi gebe.

Nek. Dampiloonii yge (Mozkom)

Ende kelsen nekedyyd namiin gegeereliin baidal tukaida keleegyi şakuu. Gebeç, maarks—leeninii kemyyzelgiin asuudalnuudiigi byri çangaar tabika josotoi bolbo. Namiin ceberlelge bolsonii syyler, ma

BK (b) N BM mozkomiin tobçoonii geşyyn, sojol ba Lininiizmiigi nebteryylke keltesiin e. kilegçe nek. I. Dampiliin

nai namemkiiin zinkeni geşyydiin 2,3% kandidaadiin 19,5% saişaan dagagçadta şilzyylegdesen baina. Namiin gegeereliin talaar amagalan bişe baidaltai baisan cokom. Ene bol maarks—leeninii kemyyzelgiin jabuulgiigi yynees urida jamaraar jabuulsaniigi todorkoilno. Iime baidal boibol namiin emkiiin buzagai rsan, angiiin seremziigi sokordoko deerees namiin şugamiigi zabkai ruulka jabadalnuudta tusalalsasan kereg men bolno.

Namiin gegereliin kedelmeriiigi odoo jaaza tabigdaba, uridiin keregees jamar surgaal abtaba? Medeenyydiin josoor bol nutag suuringuudta odoo kyrter josotoi igce ulariltanuud boloogyi baina. Kuuçanii endyy jabadalnuudiigi garga za. namiin surguulida olonoor kabaaduulkiigi şarmaildaza baisan begeed, men toogoorç kangaltaygei baina.

Gol zorilgo bol, kamag kyçiigi çanariin koinoos ilsyylke, namiin bykii geşyydiigi namiin surguulida kanduulka, surguuliingaa prograamiigi erkebişe dyyrgeke. Ene bol namiin gegereliin baidaliigi cegnekiin kemzee bolko josotoi.

Komsomooliin sutguuli tukai. Ende basala amagalan bişe baina. Komsomooliin surguuli saizaruulka zasaka jabadalda tusa kyrgeke tukaida N-iin TK gargasan togtoomzo namiin zarim emkinyydeer beje lyylegdeegyi. Kori ba Alairiin aimaguudta, komsomooldo jabuulagdasan debternyydiigi namiin surguulida kerglesen uçaruud yzegdene. Kiaagta, Kabaanski ba Dede Ydiin aimaguudta bol komsomooliin emkide zoriuulagdasan mengiigi busa keregte gargaçalba

Kojordoki asuudal bol, dunda surguulinuud tukaida togtozo bi kelene.

Taanad bygede nek. Moolotov ba Kyibeşeviin iledkeliin teezisyydiigi unşasan beze. Ede teezisnyyd dotoroo bidener bol kojordugaar tabanzil dotoroo doloonziliin karaatai niitiin politeeknigiin suralcaliigi gyicedkeke josotoi baina. Mauai namemki bol ene çukala jabuulganuudiigi gol sanamza bolgozo dunda surguulinuudiigi udaridaka ba tedeniigi saizaruulka keregiigi eesediingee garta abkani çukala Nek. Dampilon bol dunda surguulinuudiin odoo cagiin bodoto baidal tukai todorkoi togtozo kelekeni, manai dunda surguulinuudaas şabinarani subarça garka uçarnuud nileed yzegdedeg baina. Zişeelkede Bookonii aimagta 35%, M—Şiberte 33% kyrebe gene.

Nek. Dampiloon surgagçanariigi beledkeke deede surguuli ba teeknikymyydiigi suragçadaar gyicedkeke jabadaliin aikabtar sula jabaza baisan tukai kelebe.

Nek. Verkodyyboviin yge

(mozkomiin azayiledberi ba traansportiin keltesiigi erkilegçe.)

Namiin XVII kural deere nam ba Soveediin baiguulamza tukai asuudal tabigdaka baina. Namiin yyrnyydiigi aza yiledberiiin karaataigaar baiguulka tukai TK iin togtooliigi bidener bygede medene, basa nek.Staalin bol kolkooziin baiguulalta komuniistanuudiin kariuurcalgiigi ulan byri jike bolgono geze kelsen. Kerbee, bidenyyd namiin yyrnyydiigi şinedken baiguulka tukai juu kiisenii karaad yzebel tuiliin baga jabuulga kiisen baina. Toskon suurinii karaatai namiin yyrnyydiigi odoo kyrter togtoozo baisan aimaguud baika begeed, ilangajaa Zakaaminii aimagta 15 somonii yyrnyydiigi togtooson baina. Agiin aimagta 200 komuniistanar baibaç mal azalda oroi 33 kyn,800 şakuu maltai 10 tomo zolkooznuudta 4 komuniista nar azal kiize bnina.

Ede bygede bol, namemkiiin kedelmeriiigi şinedkeke tukai namiin zaabarinuud, aimagiin emkinyydeer kereg ceegdeke ygei baisani todorno.komuniistanaraiin 75% kyrter azayiledberi deere azal kedelmeri jabuulza baiisan negeç almag ygei. Toskon suurinii yyrnyydees ba men aimagiin zurgaanguudiin baga zergiin azalda baisan komuniistanariigi tasalza kedeenii azal yiledberiiin kedelmeride darui jabuulka gesen zaabari mozkomoos egtesen. Ene zaabari bol aimaguudaar kergelegdekeygei, karin bejelyylke jabadalda zyriçeze baidag baina. Alban gazarnuudta bol erkebişe komuşniista baikabolgon josotoi geze bodood. namygei erkim idebkiteniigi deeşeni debzyylke jabadaliigi urgça abadagygei.

Daguulan kel eçed bol ceberlelgiin dengyyd tukai kelesen ygei minii bodokodo manai kedelmeriçen ene matrijaliin tuiliin çukala uçariigi medeeygei deerees,azalaa şinedkeke jabadaliigi joso dyyrgesen tedii jabuulza kozomduulza baina.

Saisaan dagagçadiin dunda jabuulka kedelmeri tukai nek. Kaganooviçiin teezesyyd bol ene asuudalda byriç jikeken uçar ucke kergeke, ene teezisuudte erkim sainaar suralcaka josotoi.

Nek. Verkodyyboviin komsomooliin ba kolkooziin idebkitenii dunda jabuulka kedelmeri tukai çukala temdegleqe.

Nek. Kaarklisiin yge.

(Moziin KK namiin koleegiin kariuucalgata sekretaar).

Manai Buriaa-mongol respyyblig dotoroo kubiskalta kuuliiin tukaida togtozo kelekem-

1933 onii janvaari sarada bolson BK(b)N-iin TK ba TKK iin negedesen pleenym deere nek. Staalin kubiskaliin kuuli tukai kelekedee „manai ene yjiin kubiskalta kuuliiin kurca yzyyrni bol niitiin ezemdeke zeeriiigi yrigçed, kulagailagçad ba koro kiigçed bolon kuligaan etegeedyydte esergyy kanduulagdasan baina", basa „manai yjiin kubiskaliin kuuliin gol sanaagçalga bol, ali negen ondoo keregte beze, kari imagta niitiin ezemdeke zeeriiigi kamagaa laka jabadal men bolono. Iimees, niitiin ezemdeke zeeriiigi kamagaa lakiin telee temece temecelbidende soveed zasagiin kuuli togtoolnuudaar olgogdoson bykii kemzeenyyd ba bykii arganuud bygediigi kereglezе temeceke temecel bol namiin gol yyrgenyydiin negen men bolko baina".

Namiin udaridagçaas egtesen ene prograamanuudiigi jaaza kereg deere bejelyylegdene be geze asuudal garka begeed, enyynde tuliin muu geze kariuulcabal zyitei baina. Basa, ende bol manai kedelmeriçen tariaaçanii inspiegce ba Kinake Komiisanudç gemtei baina. Zişeelkede Zakaaminii kere giigi abça yzebel aimagiin KK-iin gesyyn ba aimagiin prokuroor Taglaasov tyryytei syydiin zurgaan bol zyder jabuulganuudiigi erkilze baisan gebel kuuli busiin aarista kiike metiin uçargyi keregyydiigi manai moziin kinaka komiis ilerkeilsen begeed, gemteni bol josotoi zeme amacasan azai gebeç, kuuli busiin ba jamarç yndese ygei aaristanuud syyliin cag kyrter yrgelzilseer baina. Basa, Agiin aimagta bol kubiskalta kuuli aikabtar şangaar jabuulagdaka josotoi bolsonç, tyynii orondo Koito Agiin somsoveediin tyryylgçeni jamarç şaltagaan ygeigeer kyynii-gi kinaza baidag. men tendeki naçaalnig miliice Rasaadin gedeg jamarç uçar ygeigeer aimagiin gazariin zurgaanii negen kedelmeriçeniigi bariza kaagaad tende 5 konosonii syylde tabisan. Deede-Ydiin aimagta bol 1933 onii ekieer kubiskallin kuuli zarçamiigi jikeken dabasan uçaruud baina.

Ede bol keregiin negen talan begeed negee talani juub gekede, merdelgiin ba prokuroorlin zurgaanuug bol nobço koirog ba kende surtal gargaza, şiidkeke keregiigi koişo tatadag jabadalnuud nelieed yzegdene. Ene bol ilangajaa bolson kampaaninuudiin keregte tokiooldodog azai katuu açaltada orosonii erkeer gemde kabaadaçadiin kereg yzelge aikabtar udaardag baina men josotoi gemteuii orondo baga zergiin zemeteu jikeken kariuucalga amacaza,josotoi kuuliiin gemten bol amarkan suuza baidagç uçarnuue baikn. Zişeelkede,M-Şiberiin aimagta „katuu açaltatai"bolson 13 nasatai kyygediigi kojor ziliin kemzeegeer şiidkesen, basa ogto sokor bolsou kyniigi men kojorzileer şiidkesen g.m. kubiskalta kuuliiin zarçamiigi ali bolko jabadalaar daban ilyydyylze ebdesen ynen uçarnuudiigi nek, Kaarkliis eeliingee ygede nileed kelebe.

Nek. Kkarklis bol manai yjiin kubiskalta kuuliiin kurca yzyyreni kuligaanguudiigi esergyycesen baika gesen bolboç bodoto kereg deere bidener kuligaanguudaar temecel jabuuldag ygei deerees tedeenii jabadalda tusa kergene. Ene kuligaanguudtai esergyycesen kubiskaliin emkitei dobtolgiigi bidener jabuulna ygei. Manai namemkinyydiin zygees syyd ba prokuratuuriin zurgaanguudta sanalaa tabidag ygei.

Basa, nek, kaarklisiin kelekeni, azalçan aradiin şine josonii syyd gebel kedeenii niitiin syyd, yiledberiiin nekediin syyd edeende sanalaa tabigdana ygei.

Ene metiin jabadaluudtigi koişodoo ogtolon orkizo kubskaliin kuuliigi narinaar sakika josotoi.

Нек. Джирбаанов ба Маркизовийн илэдкэлнүүдийгэй дагуулан хэлэгсэд

Баабушкинай үгэ

„Арадийн Элүүрийгэй сак. наркоом"

Би бол, элүүрийгэй сакиха фротото кэдэлмэриилэдэг тула, элүүрийгэй сакигса эмкинүүдийн зорилго тухай хэлэнэ. Эдэнэрийн азал кэдэлмэри кангалтагүй. Эмсэнэр жиг дутуу бэгээд, тэдэнэй субалта айхабтар жиг байна. Ганса 1933 онай дотор 32 эмсэн субаза оосон байна. Эмсэнэриигэй бидэнэр эсэдээ белэд кэдэг бишэ, РСФСР-ийн Арадийн Элүүрийгэй Сакигса Наркомаадаас кубаариийн josoor ilgegdedeg azai.

Эмнэлгийн оронуудай бол эмнэлгийн кэрэгсэлнүүдээр дутуу ба тэдэ нийгэй али, али зуйлнүүдээр кангаха жабадал муу гэкэ метэнүүд олон байна. Бүхэнэй болниицийн 30 оронд хооосон шахуу байдаг ба оройдоо 5 эбэсэнтэн байдаг байна. Кын i тоогийн олон болзо байкадаа, эбэсэнтэнийгэй кэбтүүлгэ оронд—кэбтэриийн фондо козодозо байкадаа тон жиг дутуу зуйл мэн азай.

Арадийн Элүүрийгэй Сакигса Наркомаадийн ба намийн нутагийн эмкинүүдийн энүүнэс урида эмнэлгийн зургаануудийн ба арсаануудийн дэр гэдэ тусаламзийн азалийгэй байгуулка тухай санаагаа табиаагүй дээрэс болсон гэзэ кэлэкэ кэрэгтэй

1934 онай кэмзээнүүд тухай. Жаруунда, Бааунт ба Камнигадийн адагта 3 болниица баригдакаар томилогдосон, 165 эбэсэнтэнийгэй кэбтэкэ оронд—кэбтэй немэгдэкэ (эдэнэрийн 105 ни кэдээ, 60 ни котодо). Мэн ПВРЗ—завоодийн ба тэмэр замийн кэдэлмэриçэдтэ зориуулагдасан Киryyргийн (эбэсэнэй элдэб огтололгийн) гэр барика josotoi байнабди. Энүүнэс коişо эмнэлгийн кэдэлмэриçэнэй байра байдалийн ба идэкэ кооли талаар кангака гэкэ зэргэ дэ санаагаа табилсака josotoi бэгээд, эмнэлгийн зургаануудийн дэр гэдэ тусаламзийн азал байгуулан баазатай болгоко кэрэгтэй.

Арадийн элүүрийгэй сакиха кэрэгтэ byke нам зэблэлийн niitiigi idebkitei болгоко josotoi гэбэ.

Нек. Дампилоонай үгэ (Мозком)

Ende kelsen nekedyyd namiin gegeereliin baidal tukaida keleegyi şakuu. Gebeç, maarks—leeninii kemyyzelgiin jabuulgiigi yynees urida jamaraar jabuulsaniigi todorkoilno. Iime baidal boibol namiin emkiiin buzagai rsan, angiiin seremziigi sokordoko deerees namiin şugamiigi zabkai ruulka jabadalnuudta tusalalsasan kereg men bolno.

Namiin gegereliin kedelmeriiigi odoo jaaza tabigdaba, uridiin keregees jamar surgaal abtaba? Medeenyydiin josoor bol nutag suuringuudta odoo kyrter josotoi igce ulariltanuud boloogyi baina. Kuuçanii endyy jabadalnuudiigi garga za. namiin surguulida olonoor kabaaduulkiigi şarmaildaza baisan begeed, men toogoorç kangaltaygei baina.

Gol zorilgo bol, kamag kyçiigi çanariin koinoos ilsyylke, namiin bykii geşyydiigi namiin surguulida kanduulka, surguuliingaa prograamiigi erkebişe dyyrgeke. Ene bol namiin gegereliin baidaliigi cegnekiin kemzee bolko josotoi.

Komsomooliin sutguuli tukai. Ende basala amagalan bişe baina. Komsomooliin surguuli saizaruulka zasaka jabadalda tusa kyrgeke tukaida N-iin TK gargasan togtoomzo namiin zarim emkinyydeer beje lyylegdeegyi. Kori ba Alairiin aimaguudta, komsomooldo jabuulagdasan debternyydiigi namiin surguulida kerglesen uçaruud yzegdene. Kiaagta, Kabaanski ba Dede Ydiin aimaguudta bol komsomooliin emkide zoriuulagdasan mengiigi busa keregte gargaçalba

Kojordoki asuudal bol, dunda surguulinuud tukaida togtozo bi kelene.

Taanad bygede nek. Moolotov ba Kyibeşeviin iledkeliin teezisyydiigi unşasan beze. Ede teezisnyyd dotoroo bidener bol kojordugaar tabanzil dotoroo doloonziliin karaatai niitiin politeeknigiin suralcaliigi gyicedkeke josotoi baina. Mauai namemki bol ene çukala jabuulganuudiigi gol sanamza bolgozo dunda surguulinuudiigi udaridaka ba tedeniigi saizaruulka keregiigi eesediingee garta abkani çukala Nek. Dampilon bol dunda surguulinuudiin odoo cagiin bodoto baidal tukai todorkoi togtozo kelekeni, manai dunda surguulinuudaas şabinarani subarça garka uçarnuud nileed yzegdedeg baina. Zişeelkede Bookonii aimagta 35%, M—Şiberte 33% kyrebe gene.

Nek. Dampiloon surgagçanariigi beledkeke deede surguuli ba teeknikymyydiigi suragçadaar gyicedkeke jabadaliin aikabtar sula jabaza baisan tukai kelebe.

Нек. Верходыйбовийн үгэ

(mozkomiin azayiledberi ba traansportiin keltesiigi erkilegçe.)

Namiin XVII kural deere nam ba Soveediin baiguulamza tukai asuudal tabigdaka baina. Namiin yyrnyydiigi aza yiledberiiin karaataigaar baiguulka tukai TK iin togtooliigi bidener bygede medene, basa nek.Staalin bol kolkooziin baiguulalta komuniistanuudiin kariuurcalgiigi ulan byri jike bolgono geze kelsen. Kerbee, bidenyyd namiin yyrnyydiigi şinedken baiguulka tukai juu kiisenii karaad yzebel tuiliin baga jabuulga kiisen baina. Toskon suurinii karaatai namiin yyrnyydiigi odoo kyrter togtoozo baisan aimaguud baika begeed, ilangajaa Zakaaminii aimagta 15 somonii yyrnyydiigi togtooson baina. Agiin aimagta 200 komuniistanar baibaç mal azalda oroi 33 kyn,800 şakuu maltai 10 tomo zolkooznuudta 4 komuniista nar azal kiize bnina.

Ede bygede bol, namemkiiin kedelmeriiigi şinedkeke tukai namiin zaabarinuud, aimagiin emkinyydeer kereg ceegdeke ygei baisani todorno.komuniistanaraiin 75% kyrter azayiledberi deere azal kedelmeri jabuulza baiisan negeç almag ygei. Toskon suurinii yyrnyydees ba men aimagiin zurgaanguudiin baga zergiin azalda baisan komuniistanariigi tasalza kedeenii azal yiledberiiin kedelmeride darui jabuulka gesen zaabari mozkomoos egtesen. Ene zaabari bol aimaguudaar kergelegdekeygei, karin bejelyylke jabadalda zyriçeze baidag baina. Alban gazarnuudta bol erkebişe komuşniista baikabolgon josotoi geze bodood. namygei erkim idebkiteniigi deeşeni debzyylke jabadaliigi urgça abadagygei.

Daguulan kel eçed bol ceberlelgiin dengyyd tukai kelesen ygei minii bodokodo manai kedelmeriçen ene matrijaliin tuiliin çukala uçariigi medeeygei deerees,azalaa şinedkeke jabadaliigi joso dyyrgesen tedii jabuulza kozomduulza baina.

Saisaan dagagçadiin dunda jabuulka kedelmeri tukai nek. Kaganooviçiin teezesyyd bol ene asuudalda byriç jikeken uçar ucke kergeke, ene teezisuudte erkim sainaar suralcaka josotoi.

Nek. Verkodyyboviin komsomooliin ba kolkooziin idebkitenii dunda jabuulka kedelmeri tukai çukala temdegleqe.

Нек. Каарклисийн үгэ.

(Moziin KK namiin koleegiin kariuucalgata sekretaar).

Manai Buriaa-mongol respyyblig dotoroo kubiskalta kuuliiin tukaida togtozo kelekem-

1933 onii janvaari sarada bolson BK(b)N-iin TK ba TKK iin negedesen pleenym deere nek. Staalin kubiskaliin kuuli tukai kelekedee „manai ene yjiin kubiskalta kuuliiin kurca yzyyrni bol niitiin ezemdeke zeeriiigi yrigçed, kulagailagçad ba koro kiigçed bolon kuligaan etegeedyydte esergyy kanduulagdasan baina", basa „manai yjiin kubiskaliin kuuliin gol sanaagçalga bol, ali negen ondoo keregte beze, kari imagta niitiin ezemdeke zeeriiigi kamagaa laka jabadal men bolono. Iimees, niitiin ezemdeke zeeriiigi kamagaa lakiin telee temece temecelbidende soveed zasagiin kuuli togtoolnuudaar olgogdoson bykii kemzeenyyd ba bykii arganuud bygediigi kereglezе temeceke temecel bol namiin gol yyrgenyydiin negen men bolko baina".

Namiin udaridagçaas egtesen ene prograamanuudiigi jaaza kereg deere bejelyylegdene be geze asuudal garka begeed, enyynde tuliin muu geze kariuulcabal zyitei baina. Basa, ende bol manai kedelmeriçen tariaaçanii inspiegce ba Kinake Komiisanudç gemtei baina. Zişeelkede Zakaaminii kere giigi abça yzebel aimagiin KK-iin gesyyn ba aimagiin prokuroor Taglaasov tyryytei syydiin zurgaan bol zyder jabuulganuudiigi erkilze baisan gebel kuuli busiin aarista kiike metiin uçargyi keregyydiigi manai moziin kinaka komiis ilerkeilsen begeed, gemteni bol josotoi zeme amacasan azai gebeç, kuuli busiin ba jamarç yndese ygei aaristanuud syyliin cag kyrter yrgelzilseer baina. Basa, Agiin aimagta bol kubiskalta kuuli aikabtar şangaar jabuulagdaka josotoi bolsonç, tyynii orondo Koito Agiin somsoveediin tyryylgçeni jamarç şaltagaan ygeigeer kyynii-gi kinaza baidag. men tendeki naçaalnig miliice Rasaadin gedeg jamarç uçar ygeigeer aimagiin gazariin zurgaanii negen kedelmeriçeniigi bariza kaagaad tende 5 konosonii syylde tabisan. Deede-Ydiin aimagta bol 1933 onii ekieer kubiskallin kuuli zarçamiigi jikeken dabasan uçaruud baina.

Ede bol keregiin negen talan begeed negee talani juub gekede, merdelgiin ba prokuroorlin zurgaanuug bol nobço koirog ba kende surtal gargaza, şiidkeke keregiigi koişo tatadag jabadalnuud nelieed yzegdene. Ene bol ilangajaa bolson kampaaninuudiin keregte tokiooldodog azai katuu açaltada orosonii erkeer gemde kabaadaçadiin kereg yzelge aikabtar udaardag baina men josotoi gemteuii orondo baga zergiin zemeteu jikeken kariuucalga amacaza,josotoi kuuliiin gemten bol amarkan suuza baidagç uçarnuue baikn. Zişeelkede,M-Şiberiin aimagta „katuu açaltatai"bolson 13 nasatai kyygediigi kojor ziliin kemzeegeer şiidkesen, basa ogto sokor bolsou kyniigi men kojorzileer şiidkesen g.m. kubiskalta kuuliiin zarçamiigi ali bolko jabadalaar daban ilyydyylze ebdesen ynen uçarnuudiigi nek, Kaarkliis eeliingee ygede nileed kelebe.

Nek. Kkarklis bol manai yjiin kubiskalta kuuliiin kurca yzyyreni kuligaanguudiigi esergyycesen baika gesen bolboç bodoto kereg deere bidener kuligaanguudaar temecel jabuuldag ygei deerees tedeenii jabadalda tusa kergene. Ene kuligaanguudtai esergyycesen kubiskaliin emkitei dobtolgiigi bidener jabuulna ygei. Manai namemkinyydiin zygees syyd ba prokuratuuriin zurgaanguudta sanalaa tabidag ygei.

Basa, nek, kaarklisiin kelekeni, azalçan aradiin şine josonii syyd gebel kedeenii niitiin syyd, yiledberiiin nekediin syyd edeende sanalaa tabigdana ygei.

Ene metiin jabadaluudtigi koişodoo ogtolon orkizo kubskaliin kuuliigi narinaar sakika josotoi.